

8 bludů o sociálním bydlení

1. Byty se budou rozdávat, jak na běžícím pásu. A zadarmo

Nikdo byt nedostane ani za peníze, ani zadarmo. Systém sociálního bydlení má podpořit pouze nájemní bydlení, nikoliv bydlení v osobním vlastnictví. Účelem návrhu je podpora nájemního bydlení pro mladé rodiny s dětmi, seniory, zdravotně postižené nebo osoby bez domova. Pro lidi, kteří nedosáhnou na běžný tržní nájem a končí proto zbytečně v ubytovnách nebo na ulici. Sociální bydlení bude záchranná síť, která lidem pomůže najít střechu nad hlavou za přiměřený měsíční nájem. A jelikož v těchto bytech budou lidé platit sociální nájemné, bude i stát doplácet na dávkách na bydlení méně než je tomu nyní.

2. Sociální nebo dostupný byt dostanou lidé navždy

Celý systém sociálního bydlení je postaven na tom, že pokud se lidem, kteří bydlí a platí nájem v sociálním nebo dostupném bytě dostatečně zvýší příjem, tak přejdou do běžného tržního systému bydlení. Nicméně počítáme s tím, že například seniorům nebo zdravotně postiženým, pokud nezdědí výrazný majetek nebo nevyhrají jackpot v loterii, bude dostupný byt s garantovaným nájemným při splnění podmínek poskytován na dobu neurčitou.

3. Systém sociálního bydlení nebude dostatečně motivační

Bude motivační. Stanoví jasně podmínky, které musí lidé splnit proto, aby dostali podporu v podobě sociálního nebo dostupného bydlení a tak i nižšího nájemného. Zákon cílí na lidi, kteří potřebují pomoci při zajištění a udržení samostatného nájemního bydlení. Řada lidí to bez pomoci nezvládne, čeká pouze na dávky nebo i na ty, kteří obchodují s chudobou a vytvářejí v obcích ghetta. Zákon tak pomůže i proti vytváření ghatt nebo sociálně vyloučených lokalit! Sociální pracovník obce bude tyto osoby motivovat k nalezení zaměstnání, řešení dluhové pasti a splácení dluhů, bude pomáhat rodinám při výchově dětí atd. Domácnosti se budou muset podrobit tomuto systému, současně budou motivováni se postupně dostat do dostupného bytu, kde již budou bydlet bez dohledu sociálního pracovníka.

4. Sociální bydlení je experiment, který vymysleli úředníci odtržení od reality

Sociální bydlení existuje ve všech zemích západní a střední Evropy (např. v Belgii, Bulharsku, Dánsku, Finsku, Francii, Itálii, Lucembursku, Maďarsku, na Maltě, v Nizozemí, Německu, Portugalsku, Rakousku, Slovinsku, Španělsku, Švédsku, Švýcarsku, Velké Británii atd.). V ČR se o sociálním bydlení zatím jen „mluvalo“, teprve po více než 20 letech je připraven ucelený návrh, který vychází z reálných množností naší země a učí se z chyb v zahraničí. Jako jeden z mála návrhů nových zákonů byl konzultován s ekonomy, právníky, starosty měst a obcí nebo s lidmi s dlouholetou praxí v terénu. Pro co nejlepší vyladění zákona ho zástupci obcí a měst dostávají výjimečně k připomínkám hned dvakrát, stejně jako Úřad vlády, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo financí nebo úřad Veřejné ochránkyně práv.

5. Návrh zákona dává obcím zcela novou povinnost. Útočí na jejich samosprávu

Naopak. Obce mají již od roku 2000 povinnost uspokojovat potřeby svých občanů v oblasti bydlení a rozvíjet sociální péči. Tak hovoří zákon o obcích. Sociální bydlení nemá starostům obcí ztěžovat život, ale nabízí cestu, jak výše uvedenou povinnost naplnit. Za jasných pravidel a s garantovanými penězi, které obcím pomůžou sít sociálních a dostupných bytů

vybudovat. Obce budou nadále držitelé hlavních rozhodovacích pravomocí. Budou rozhodovat, komu, kdy a jaký byt bude nabídnut k pronájmu.

6. Obce budou muset sociální byty platit ze svého, řadu z nich to finančně zruinuje

Obcím může vzniknout finanční ztráta se zajištěním celého systému, ale i na to pamatuje návrh zákona o sociálním bydlení. V případě, že tato ztráta vznikne, bude ji sanovat stát skrze nárokové dotace. Obce budou mít ze zákona právní nárok na dotace na stavbu, opravu, pronájem a provoz sociálních a dostupných bytů a dotace na oblast sociální práce. Jinak než v zákoně nelze obcím garantovat finanční prostředky.

7. Starostové se budou muset v krátké době postarat o statisíce osob

Bude trvat pět let, než zákon začne platit v plné míře. Všechny obce budou mít dostatek času se připravit. Počítáme, že zákon se může dotknout maximálně 350 tisíc osob, ale velká část lidí se nebude stěhovat. Úřady práce budou lidem pomáhat hledat vhodné bydlení i na trhu, tak aby nevznikly problémy hlavně malým obcím, kde nebude dostatek vhodných bytů, nebo kde nepůsobí neziskové organizace.

8. Obce budou dostávat milionové pokuty za neplnění zákona

Zákon počítá s tím, že některé obce nebudou mít dostatečné možnosti byty zajistit, a proto přichází záchytný systém, který přebere odpovědnost za danou obec. Pokuta se týká pouze těch obcí, které nebudou chtít naplňovat zákon ze své vůle. Případná pokuta se bude navíc odvíjet od závažnosti. Je to stejné, jako když překročíte maximální povolenou rychlost v obci. Výše pokuty se také liší podle toho, o kolik kilometrů rychlost překročíte. Může to začít pouze ústní domluvou, ale skončit až odebráním řidičského oprávnění.

*Petr Habáň
tiskový mluvčí*